

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-85-7>

УДК 330.322:332.1:330.34

ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ В КОНТЕКСТІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

ASSESSMENT OF INVESTMENT SECURITY OF THE REGION IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Гордієвич Андрій Віталійович

студент,

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8211-4340>

Пілько Андрій Дмитрович

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економічної кібернетики,

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4418-6877>

Gordievich Andriy, Pilko Andriy

Vasyl Stefanyk Carpathian National University

Запропоновано можливий підхід до вирішення задачі кількісного оцінювання інвестиційної безпеки регіону з урахуванням цілей сталого розвитку. Розглянуто вплив показників соціального, економічного та екологічного розвитку на інвестиційну безпеку окремих регіонів західної частини України. Проведений аналіз статистичної інформації за період 2010-2021 років, а також використання можливостей кореляційно-регресійного аналізу і економетричного моделювання дозволили отримати наукові результати, котрі можуть стати методичною основою вирішення задач підвищення ефективності регіональної політики в напрямі оптимізації процесів формування інвестиційного потенціалу та більш ефективного використання інвестиційного клімату. Класифікація регіонів за рівнями інвестиційної безпеки дозволила відслідкувати динаміку коливань відповідного показника та приналежності регіонів до груп за рівнями інтегрального показника відповідно до попередньо визначених порогових значень.

Ключові слова: регіон, інвестиційна безпека, сталий розвиток, пороговий рівень, показник, аналіз, моделювання, оцінювання.

In accordance with the set goal, the article proposes a possible approach to setting and solving the problem of quantitative assessment of investment security of the region, taking into account the goals of sustainable development and identifying key factors that determine the level of investment security of the regional economy. The relevance of the research direction is due to the need to improve the existing and form new scientifically based approaches to the assessment of investment security of the region based on the use of econometric methods of analysis of indicators of social, economic and environmental development. The article examines the influence of indicators of social, economic and ecological development on investment security of certain regions of the western part of Ukraine. The analysis of statistical information for the period 2010-2021, as well as the use of the possibilities of statistical, correlation-regression analysis and econometric modeling made it possible to obtain scientific results that can become a methodological basis for solving the problems of increasing the efficiency of regional policy in the direction of optimizing the processes of investment potential formation and more effective use of the investment climate. The classification of regions by levels of investment security made it possible to monitor the dynamics of fluctuations in the relevant indicator and the regions' membership in groups based on the levels of the integral indicator in accordance with predefined threshold values. The calculations based on the developed models made it possible to identify the leading regions in terms of the level of investment security (Lviv and Ivano-Frankivsk regions, which demonstrated a high and average level of investment security), regions with a level of investment security below the average (Volyn and Zakarpattia regions) and a low level (Ternopil region). As a perspective for the further development of this direction of research, the possibility of quantitative assessment of the investment attractiveness of types of economic activity in a regional section and its consideration in the process of determining indicators of

the investment climate and investment security of regional socio-ecological and economic systems is considered. Further development and practical implementation of the proposed approach will increase the effectiveness of the regional investment policy and help achieve the goals of sustainable development.

Keywords: region, investment security, sustainable development, threshold level, indicator, analysis, modeling, evaluation.

Постановка проблеми. У умовах трансформацій економіки та зростання регіональних диспропорцій соціо-еколого-економічного розвитку питання забезпечення інвестиційної безпеки набуває особливої актуальності. Регіони виступають ключовими осередками соціально-економічного розвитку держави, а рівень інвестиційної привабливості та інвестиційної безпеки регіональних економічних систем безпосередньо визначає можливості сталого економічного зростання, модернізації виробничого потенціалу та підвищення якості життя населення. У цьому контексті важливого значення набуває комплексне оцінювання інвестиційної безпеки регіону з урахуванням взаємозв'язків та взаємообумовленості між економічними, соціальними та екологічними показниками регіонів України.

Інвестиційна безпека розглядається не лише як сукупність сприятливих умов залучення інвестиційних ресурсів для забезпечення економічного зростання, але і як важлива передумова забезпечення структурних змін, підвищення соціального добробуту та збереження природного середовища.

У таких умовах зростає потреба у застосуванні сучасних кількісних методів дослідження, здатних забезпечити отримання об'єктивної оцінки взаємозв'язків між інвестиційними процесами та показниками соціального, екологічного та економічного розвитку регіонів. Особливе місце серед кількісних методів дослідження займають методи економетричного аналізу, які дозволяють формалізувати складні соціально-економічні процеси, виявляти статистично значимі закономірності та оцінювати вплив окремих факторів на рівень інвестиційної безпеки. Своєчасне застосування методів економетричного аналізу сприяє підвищенню обґрунтованості кількісної оцінки інвестиційної безпеки та формуванню управлінських рішень у сфері регіональної інвестиційної політики, а також розробці дієвих механізмів забезпечення сталого розвитку територій.

Застосування економетричних моделей у дослідженні інвестиційної безпеки забезпечує можливість кількісного вимірювання впливу соціально-економічних та екологічних факто-

рів на інвестиційні процеси, а також прогнозування їх подальшої динаміки. Це особливо важливо в умовах необхідності досягнення балансу між економічним зростанням, соціальним розвитком та екологічною стабільністю, що відповідає принципам сталого розвитку регіонів.

Таким чином, актуальність дослідження зумовлена потребою у формуванні науково обґрунтованих підходів до оцінювання інвестиційної безпеки регіону на основі використання економетричних методів аналізу показників соціального, економічного та екологічного розвитку. Реалізація такого підходу дозволяє підвищити ефективність регіональної інвестиційної політики та сприяти досягненню стратегічних орієнтирів сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика інвестиційної безпеки регіону в умовах реалізації концепції сталого розвитку знаходить своє відображення в дослідженнях як вітчизняних, так і в зарубіжних науковців. Теоретичні засади формування інвестиційної безпеки економічних систем розглядаються у роботах багатьох дослідників. Зокрема, у праці Д. Бірюка [1] проаналізовано основні підходи до трактування інвестиційної безпеки, визначено її ключові складові та фактори формування. Автор наголошує, що інвестиційна безпека виступає важливим елементом економічної безпеки, оскільки забезпечує стабільність інвестиційних потоків та сприяє реалізації стратегічних цілей економічного розвитку держави. При цьому особлива увага приділяється взаємозв'язку інвестиційної безпеки з процесами сталого розвитку економіки.

Важливим напрямом досліджень є визначення ролі інвестицій у формуванні економічної безпеки та розвитку територій. У своїй роботі Я. Гуменюк та З. Ткачов [2] досліджують сучасні тенденції розвитку інвестиційної діяльності та її значення для реалізації стратегічних цілей сталого розвитку і наголошують на тому що інвестиційні ресурси є одним із ключових чинників структурної модернізації економіки, розвитку інновацій та підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

Результати дослідження ролі інвестицій у забезпеченні економічної безпеки країни представлено в праці Г. Чепелюк та Б. Лозоватого [3]. Автори визначають систему індикаторів інвестиційної безпеки та аналізують структуру інвестиційних потоків у національній економіці. У роботі підкреслюється, що рівень інвестиційної безпеки значною мірою залежить від обсягів внутрішніх та іноземних інвестицій, інвестиційної привабливості економіки та ефективності державної інвестиційної політики.

Важливий внесок у розвиток теоретичних засад інвестиційної безпеки зроблено у дослідженні Н. Гуляєвої, І. Вавдійчик та О. Матусової [4], де розглянуто інвестиційну складову економічної безпеки та обґрунтовано необхідність формування системи індикаторів інвестиційної активності. Автори зазначають, що інвестиційно-інноваційна безпека виступає одним із ключових факторів забезпечення економічного зростання та розширеного відтворення економічних систем.

Проблематика інвестиційної безпеки активно досліджується і в регіональному вимірі. В статті М. Виклюк [5] проаналізовано концептуальні підходи до розуміння категорії «інвестиційно-інноваційна безпека регіону» та розкрито зміст інвестиційно-інноваційну безпеки регіону з позиції ризикоорієнтованого підходу. Ломачинська, І. та Чуркіна, І. [6] визначають податковий потенціал інвестиційного розвитку як один із головних системних елементів формування соціально-економічної безпеки регіону, який охоплює сукупність процесів і явищ в ключових сферах життєдіяльності і залежить від сукупності факторів, зокрема, динаміки економічного розвитку, соціальної структури населення регіону, мобільності робочої сили, рівня ресурсної забезпеченості, природно-кліматичних умов, нормативно-правового регулювання, рівня інтегрованості в систему міжнародних економічних відносин [6].

Перспективним напрямом прикладних міждисциплінарних досліджень є розробка науково-методичних підходів до оцінки інвестиційної складової соціально-економічного розвитку з використанням статистичних та економіко-математичних методів і моделей. Зокрема, Parfentseva N., Holubova, H., Samoilenko, A. [7] обґрунтовують актуальність статистичного оцінювання та моделювання інвестиційної привабливості регіонів України та здійснено кластерний аналіз регіонів України за інвестиційною привабливістю.

Важливим напрямом сучасних наукових досліджень є аналіз взаємозв'язку інвестиційної безпеки з концепцією сталого розвитку. У дисертаційному дослідженні А. Лисачок [8] розглянуто механізми управління інвестиційною безпекою в умовах сталого розвитку. Автор визначає інвестиційну безпеку як підсистему економічної безпеки, яка формує передумови для ефективного використання соціально-економічного потенціалу та інноваційного розвитку суспільства. При цьому запропоновано систему індикаторів оцінювання інвестиційної безпеки, що включає показники обсягів інвестицій, структури інвестиційних потоків та ефективності інвестиційної діяльності.

Значний науковий інтерес викликають також дослідження, присвячені використанню економетричних методів у аналізі сталого розвитку. У роботі авторів Ionescu R. V., Zlati M. L., Antohi V. M., Stanciu S. [9] запропоновано економетричну модель оцінювання впливу соціально-економічних факторів на досягнення цілей сталого розвитку на основі статистичних даних європейських країн. Результати дослідження підтверджують ефективність використання економетричних моделей для аналізу складних соціально-економічних процесів та прогнозування їх динаміки. В роботі авторів Rodríguez-Chávez, C.A., Oré-Evanán, L.M., Zapata-Sánchez, G.G., Toribio-Lopez, A., & Eguiguren-Eguigurem, G.R. [10] на основі панельних економетричних моделей для 60 країн встановлено тісний взаємозв'язок між інвестиціями, інноваційною активністю та екологічною трансформацією економіки. Також підтверджено що інвестиції впливають на три ключові виміри сталого розвитку: економічний, екологічний та соціальний. Доведено, що прямі іноземні інвестиції можуть виступати інструментом зменшення фінансового розриву для досягнення цілей сталого розвитку, особливо у країнах, що розвиваються.

Таким чином, аналіз наукових публікацій свідчить про значний інтерес дослідників до проблематики інвестиційної безпеки та сталого розвитку. Разом з тим, більшість наукових робіт зосереджується переважно на теоретичних аспектах або аналізі інвестиційної безпеки на макроекономічному рівні. Натомість питання комплексного оцінювання інвестиційної безпеки регіонів із використанням сучасних економетричних методів аналізу показників соціального, економічного та екологічного розвитку залишаються недостатньо дослідженими.

Це зумовлює необхідність подальших наукових досліджень, спрямованих на формування економетричних моделей оцінювання інвестиційної безпеки регіонів у контексті досягнення цілей сталого розвитку, що дозволить підвищити ефективність регіональної економічної політики та забезпечити збалансований розвиток територій.

Мета статті. Полягає в представленні результатів проведених досліджень, спрямованих на удосконалення та подальший розвиток існуючих напрацювань до постановки та вирішення задачі оцінювання інвестиційної безпеки регіону в контексті цілей сталого розвитку шляхом аналізу системи показників соціального, економічного та екологічного розвитку та виявлення ключових факторів, що визначають рівень інвестиційної безпеки регіональної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для проведення постановки та вирішення задачі оцінювання рівня інвестиційної безпеки в контексті досягнення цілей сталого розвитку регіону рекомендуємо скористатись системним підходом, що передбачає врахування економічних, соціальних та екологічних показників розвитку регіонів у їх взаємозв'язку та взаємозалежності.

Такий підхід дозволяє врахувати умови формування інвестиційних процесів, динаміку показників функціонування регіональної соціо-еколого-економічної системи та потенційні ризики. Урахування цих складових забезпечує комплексне бачення рівня інвестиційної безпеки та дозволяє виявити дисбаланси розвитку. Спираючись на результати численних досліджень, зокрема [11; 12], а також беручи до уваги доступну статистичну інформацію, нами було запропоновано підхід до вивчення процесів формування інвестиційної безпеки в контексті цілей сталого розвитку регіону, який відображений у схемі оцінки рівня інвестиційної безпеки (рис. 1).

В основу сформованого підходу покладено проведення розрахунку зведеного інтегрального показника інвестиційної безпеки, який формується під впливом трьох складових розвитку регіону – соціальної, економічної та екологічної. Врахування соціальної, економічної та екологічної складових регіонального розвитку дозволяє якісно по новому підійти до вирішення задачі оцінювання інвестиційної безпеки з урахуванням цілей сталого розвитку. Okремо варто зазначити, що інтегральним показником рівня розвитку економічної сфери регіону було обрано його інвестиційну

привабливість. Кожна із вищезгаданих сфер вимірюється за допомогою відповідних показників. Беручи до уваги результати, отримані І. Кобилянською [13] та В. Лакас [14], в рамках проведених досліджень, соціальну складову регіонального розвитку пропонуємо визначати за допомогою таких показників як: коефіцієнт приросту (скорочення) населення: сума коефіцієнтів природного та міграційного приростів (скорочень); рівень зайнятості населення; планова ємність амбулаторно-поліклінічних закладів; кількість учнів, слухачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти; кількість виявлених злочинів; кількість лікарів.

Економічну складову регіонального розвитку рекомендуємо визначати за допомогою наступних показників: прямі іноземні інвестиції; обсяг інвестицій в основний капітал; чистий експорт; вантажообіг автомобільного транспорту; наявний дохід населення; середній розмір реальної заробітної плати; обсяг роздрібного товарообороту; рівень зареєстрованого безробіття; обсяг реалізованої продукції; витрати на наукові дослідження і розробки; пасажирооборот автобусів; кількість підприємств.

З урахуванням наявної у відкритих джерелах інформації за час аналізу, екологічну складову регіонального розвитку адекватно можна охарактеризувати за допомогою наступних показників: викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення; ефективність утилізації відходів (відношення кількості утилізованих відходів до кількості утворених відходів); капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища.

В якості вагових коефіцієнтів кожного з відібраних показників для аналізованих сфер регіонального розвитку нами обрано реальні долі значень коефіцієнтів детермінації між результирующим показником та всіма факторами які прийнято до уваги. Для соціальної сфери таким показником обрано коефіцієнт приросту (скорочення) населення; для економічної сфери – прямі іноземні інвестиції; для екологічної – викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення.

З метою забезпечення порівнюваності даних в просторі і часі, усі вартісні показники було переведено у порівняні ціни і взято з урахуванням чисельності наявного населення, тобто аналіз проводився на основі інформації про порівняні значення вартісних показ-

Рис. 1. Схема оцінювання рівня інвестиційної безпеки регіону

Джерело: сформовано авторами

ників на душу населення. Застосування можливостей кореляційного аналізу дозволило виключити з подальшого аналізу окремі показники, що демонстрували достатньо

низький рівень зв'язку із результуючими показниками. Після проведення розрахунків було отримано наступні моделі для визначення інтегрального показника рівня кожної із сфер:

– «Соціальна складова»: $I_1 = 0,37 * K\text{-сть учнів ПТУ} + 0,18 * K\text{-сть виявл.злочинів} + 0,06 * \text{Планова ємність амбулаторій} + 0,25 * K\text{-сть лікарів} + 0,14 * \text{Рівень зайнятості.}$

– «Економічна складова»: $I_2 = 0,11 * \text{Обсяг інвестицій} + 0,04 * \text{Чистий експорт} +$

$0,17 * \text{Наявний дохід} + 0,2 * \text{Середня зарплата} + 0,12 * \text{Обсяг роздр. товарооб.} + 0,24 * \text{Рівень безробіття} + 0,12 * \text{Витрати на наук. розроб. та дослідження.}$

– «Екологічна складова»: $I_3 = 0,36 * \text{Ефективність утилізації відходів} + 0,64 * \text{Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природн. середовища.}$

В результаті було отримано значення інтегральних показників розвитку соціальної, економічної та екологічної сфер, наведені відповідно в таблицях 1-3.

Аналогічно розраховано вагові коефіцієнти інтегральних показників соціальної, економічної та екологічної сфер регіонального розви-

Таблиця 1

Значення інтегрального показника соціальної складової розвитку регіонів західної частини України

Рік	Львівська обл.	Івано-Франківська обл.	Тернопільська обл.	Волинська обл.	Закарпатська обл.
2010	2,79	2,02	2,36	1,32	1,50
2011	2,82	2,08	2,36	1,37	1,37
2012	2,66	2,21	2,29	1,35	1,39
2013	2,63	2,12	2,41	1,67	1,17
2014	2,56	2,23	2,31	1,64	1,25
2015	2,46	2,39	2,23	1,50	1,41
2016	2,54	2,34	2,30	1,39	1,43
2017	2,57	2,39	2,27	1,37	1,90
2018	2,48	2,61	2,31	1,48	1,12
2019	2,51	2,55	2,30	1,52	1,12
2020	2,60	2,51	2,29	1,40	1,20
2021	2,68	2,55	2,39	1,34	1,04

Джерело: розрахунки авторів

Таблиця 2

Значення інтегрального показника економічної складової розвитку регіонів західної частини України

Рік	Львівська обл.	Івано-Франківська обл.	Тернопільська обл.	Волинська обл.	Закарпатська обл.
2010	3,25	2,39	0,96	1,68	1,72
2011	3,40	2,25	0,99	1,88	1,49
2012	3,31	2,38	0,98	1,91	1,42
2013	3,27	2,35	0,86	2,03	1,49
2014	3,10	2,53	0,84	1,89	1,65
2015	3,16	2,34	0,80	1,95	1,75
2016	3,48	2,17	1,00	1,60	1,75
2017	3,45	2,21	1,15	1,40	1,79
2018	3,47	2,09	1,23	1,36	1,85
2019	3,44	2,04	1,16	1,51	1,85
2020	3,42	2,15	1,36	1,33	1,75
2021	3,51	2,09	1,43	1,32	1,66

Джерело: розрахунки авторів

тку для оцінки інвестиційної безпеки регіону. Результуючим показником відносно якого вони були визначені обрано частку прямих іноземних інвестицій у валовому регіональному продукті.

Модель оцінки рівня інвестиційної безпеки регіонів західної частини України має наступний вигляд:

$$I = 0,017 * I_{\text{соц.}} + 0,697 * I_{\text{екон.}} + 0,286 * I_{\text{екол.}}$$

Як бачимо, протягом 2010–2021 років, найвищий рівень інвестиційної безпеки спостерігався в Львівській та Івано-Франківській областях, котрі є індустриально-аграрними. При цьому інтегральний показник інвестиційної безпеки для Львівської області має незначну позитивну динаміку. В той же час, динаміка

Таблиця 3

**Значення інтегрального показника екологічної складової розвитку
регіонів західної частини України**

Рік	Львівська обл.	Івано-Франківська обл.	Тернопільська обл.	Волинська обл.	Закарпатська обл.
2010	1,81	3,92	1,55	1,26	1,45
2011	1,85	3,78	1,4	1,73	1,24
2012	2,11	3,65	1,65	1,33	1,25
2013	2,35	3,32	1,86	1,35	1,12
2014	2,02	2,97	1,59	1,21	2,21
2015	1,83	3,72	2,05	1,52	0,88
2016	2,09	3,63	2,08	1,43	0,77
2017	2,33	3,74	,33	1,55	1,05
2018	2,27	3,61	1,38	1,77	0,97
2019	2,23	3,6	1,9	1,34	0,93
2020	1,91	3,75	1,97	1,33	1,04
2021	2,86	3,17	1,42	1,35	1,21

Джерело: розрахунки авторів

Таблиця 4

Значення показників інвестиційної безпеки регіонів західної частини України

Рік	Львівська обл.	Івано-Франківська обл.	Тернопільська обл.	Волинська обл.	Закарпатська обл.
2010	2,83	2,82	1,15	1,55	1,64
2011	2,94	2,69	1,13	1,83	1,41
2012	2,95	2,74	1,2	1,74	1,37
2013	2,99	2,62	1,17	1,83	1,38
2014	2,78	2,65	1,08	1,69	1,8
2015	2,77	2,74	1,18	1,82	1,5
2016	3,07	2,59	1,33	1,55	1,47
2017	3,11	2,66	1,22	1,44	1,57
2018	3,11	2,53	1,29	1,48	1,59
2019	3,08	2,5	1,39	1,46	1,57
2020	2,97	2,61	1,55	1,33	1,54
2021	3,31	2,4	1,44	1,33	1,52

Джерело: розрахунки авторів

відповідного показника для Івано-Франківської області за аналогічний період успішно може бути описана за допомогою низхідного тренду. Практично наполовину нижчі значення показників інвестиційної безпеки можна спостерігати для Волинської та Закарпатської областей, котрі можна визнати аграрно-індустріальними. Найнижчі показники інвестиційної безпеки демонструє Тернопільська

область, котра також є аграрно-індустріальною. Слід зауважити, що для Тернопільської області спостерігається незначний позитивний тренд рівня інвестиційної безпеки, хоча значення показників всередньому є в 2,5 рази нижчими відповідних показників для регіонів-лідерів з точки зору забезпечення інвестиційної безпеки (Львівської та Івано-Франківської областей).

Для визначення порогових рівнів інвестиційної безпеки регіонів використано метод середнього значення та стандартного відхилення, що передбачає поділ на 4 групи:

Низький рівень: $x < \bar{x} - \sigma$

Нижче середнього: $\bar{x} - \sigma \leq x < \bar{x}$

Середній рівень: $\bar{x} \leq x < \bar{x} + \sigma$

Високий рівень: $x \geq \bar{x} + \sigma$

В межах даного дослідження порогові рівні інвестиційної безпеки мають наступний вигляд:

Низький рівень: $x < 1.32$

Нижче середнього: $1.32 \leq x < 2.00$

Середній рівень: $2.00 \leq x < 2.68$

Високий рівень: $x \geq 2.68$

Після класифікації рівнів інвестиційної безпеки регіонів за даними групами, отримано їх наступну динаміку протягом аналізованого періоду.

Слід зауважити, що наведені в публікації результати отримано на основі проведеного аналізу статистичної інформації в розрізі досліджуваних регіонів без урахування показників за видами економічної діяльності. Врахування відповідних показників дозволить отримати повнішу картину в плані рівня інвестиційної безпеки в контексті реалізації цілей сталого розвитку.

Висновки. За результатами проведених досліджень запропоновано можливий підхід до постановки та вирішення задачі кількісного оцінювання рівня інвестиційної безпеки регіону з урахуванням цілей сталого розвитку. Практична реалізація такого підходу на

основі статистичної інформації по регіонах західної частини України дозволила отримати наступні результати:

Львівська область – стабільно високий рівень інвестиційної безпеки протягом усього періоду (2,78-3,31). Незначне зниження у 2014-2015 роках пов'язане зі світовою кризою, проте вже з 2016 року спостерігається стійке зростання показника. Це може пояснюватись вигідним географічним положенням, близькістю до кордонів ЄС та активною інвестиційною діяльністю.

Івано-Франківська область – у 2010-2012 роках перебувала на високому рівні інвестиційної безпеки, однак у подальшому перейшла до середнього рівня. Загалом спостерігається поступове зниження показника з 2,82 у 2010 році до 2,40 у 2021 році. Така динаміка може бути пов'язана з обмеженими темпами залучення інвестицій та наявністю регіонів-сусідів з відносно вищими показниками інвестиційної привабливості.

Тернопільська область – переважно низький рівень інвестиційної безпеки у 2010-2018 роках з переходом до рівня нижче середнього у 2019-2021 роках. Незважаючи на це, спостерігається поступове зростання показника з 1,15 у 2010 році до 1,55 у 2020 році, що свідчить про повільне покращення інвестиційної привабливості регіону.

Волинська область – рівень нижче середнього протягом всього періоду. Після певного зростання у 2011-2013 роках спостерігається поступове зниження показника до 1,33 у

Таблиця 5

Рівні інвестиційної безпеки регіонів західної частини України

Рік	Львівська обл.	Івано-Франківська обл.	Тернопільська обл.	Волинська обл.	Закарпатська обл.
2010	Високий	Високий	Низький	Нижче середнього	Нижче середнього
2011					
2012					
2013		Середній			
2014					
2015		Високий			
2016		Середній	Нижче середнього		
2017			Низький		
2018			Нижче середнього		
2019					
2020					
2021					

Джерело: розрахунки авторів

2020-2021 роках. Це може бути пов'язано з коливаннями ділової активності та недостатнім рівнем інвестиційного забезпечення.

Закарпатська область – рівень нижче середнього протягом всього періоду. Найвище значення зафіксовано у 2014 році

(1,80), однак навіть у цьому випадку воно не досягає середнього рівня. У подальші роки спостерігається стабілізація показника без вираженої тенденції до зростання, що може бути пов'язано з низьким використанням внутрішнього інвестиційного потенціалу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бірюк Д. Теоретичні засади інвестиційної безпеки держави. *Економіка та суспільство*. 2024. № 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-53>.
2. Гуменюк Я., Ткачов З. Інвестиції у сталий розвиток: світова практика та перспективи для України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-62>.
3. Чепелюк Г., Лозоватий Б. Інвестиції у контексті їх впливу на інвестиційну безпеку країни. *Фінансовий простір*. 2020. № 4 (40). С. 282–289. DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.4\(40\).2020.222735](https://doi.org/10.18371/fp.4(40).2020.222735).
4. Гуляєва Н., Вавдійчик І., Матусова О. Інвестиційна проєкція економічної безпеки. *Scientia Fructuosa*. 2018. № 6 (122). С. 15–27. DOI: [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2018\(122\)02](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2018(122)02).
5. Виклюк М. Аналіз наукових підходів до розуміння поняття інвестиційно-інноваційної безпеки регіону. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2023. Вип. 50. С. 153–162. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/meu.2023.50.0.5014>
6. Ломачинська І., Чуркіна І. Податковий потенціал інвестиційного розвитку в системі соціально-економічної безпеки регіону в умовах децентралізації. *Науковий вісник Полісся*. 2023. № 2(25). С. 100–113. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2022-2\(25\)-100-113](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2022-2(25)-100-113)
7. Parfentseva N., Holubova H., Samoilenko A. Статистичне оцінювання та моделювання інвестиційної привабливості регіонів України. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2021. № 2(8). С. 66–78. DOI: <https://doi.org/10.32750/2021-0207>
5. Виклюк М. Аналіз наукових підходів до розуміння поняття інвестиційно-інноваційної безпеки регіону. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2023. Вип. 50. С. 153-162 DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/meu.2023.50.0.5014>
6. Ломачинська, І., & Чуркіна, І. (2023) Податковий потенціал інвестиційного розвитку в системі соціально-економічної безпеки регіону в умовах децентралізації. *Науковий вісник Полісся*, (2 (25), 100–113. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2022-2\(25\)-100-113](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2022-2(25)-100-113)
7. Parfentseva N., Holubova, H., Samoilenko, A. (2021). Статистичне оцінювання та моделювання інвестиційної привабливості регіонів України. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*, 2(8), 66-78. <https://doi.org/10.32750/2021-0207>
8. Лисачок А.В. Механізми управління інвестиційною безпекою держави в умовах сталого розвитку : дис. д-ра філософії : 281 – публічне управління та адміністрування / Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2023. 260 с.
9. Ionescu R. V., Zlati M. L., Antohi V. M., Stanciu S. Reduced inequalities as factor of sustainable development: the analysis under econometric models. *Sustainability*. 2018. Vol. 10. No. 10. P. 3523. DOI: <https://doi.org/10.3390/su10103523>.
10. Rodríguez-Chávez C. A., Oré-Evanán L. M., Zapata-Sánchez G. G., Toribio-Lopez A., Eguiguren-Eguiguren G. R. Foreign direct investment and sustainable development in Asia: bibliometric analysis and systematic literature review. *Sustainability*. 2024. Vol. 16. No. 23. P. 10718. DOI: <https://doi.org/10.3390/su162310718>.
11. Пілько А.Д., Гарда Т.П. Моделювання процесів оцінки й аналізу соціо-еколого-економічного розвитку регіону. *Проблеми економіки*. 2017. № 2. С. 324–330.
12. Пілько А.Д., Кіс В.В. Постановка та вирішення задачі оцінки й аналізу інвестиційної складової безпеки розвитку регіону. *Проблеми економіки*. 2016. № 3. С. 300–306.
13. Коблянська І. Інтегральна оцінка ефективності еколого-економічних процесів у регіональній площині з позицій сталого розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-18>
14. Лакас В. Методичні підходи до оцінки інвестиційного забезпечення сталого розвитку регіонів України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-149>

REFERENCES:

1. Biriuk D. (2024) Teoretychni zasady investytsiinoi bezpeky derzhavy [Theoretical foundations of the investment security of the state]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 65. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-53> (in Ukrainian)
2. Humeniuk Ya., Tkachov Z. (2024) Investytsii u stalyy rozvytok: svitova praktyka ta perspektyvy dlia Ukrainy [Investments in sustainable development: global practice and prospects for Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 67. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-62> (in Ukrainian)
3. Chepeliuk H., Lozovatyi B. (2020) Investytsii u konteksti yikh vplyvu na investytsiinu bezpeku krainy [Investments in the context of their impact on the investment security of the country]. *Finansovyi prostir*, vol. 4(40), pp. 282–289. [https://doi.org/10.18371/fp.4\(40\).2020.222735](https://doi.org/10.18371/fp.4(40).2020.222735) (in Ukrainian)
4. Huliaieva N., Vavdiichyk I., Matusova O. (2018) Investytsiina proektsiia ekonomichnoi bezpeky [Investment projection of economic security]. *Visnyk KNUTE*, vol. 122(6), pp. 15–27. [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2018\(122\)02](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2018(122)02) (in Ukrainian)
5. Vykliuk M. (2023) Analiz naukovykh pidkhodiv do rozuminnia poniattia investytsiino-innovatsiinoi bezpeky rehionu [Analysis of scientific approaches to understanding the concept of investment-innovation security of the region]. *Formuvannia rynkovoï ekonomiky v Ukraini*, vol. 50, pp. 153–162. <http://dx.doi.org/10.30970/meu.2023.50.0.5014> (in Ukrainian)
6. Lomachynska I., Churkina I. (2023) Podatkovyi potentsial investytsiinoho rozvytku v systemi sotsialno-ekonomichnoi bezpeky rehionu v umovakh detsentralizatsii [Tax potential of investment development in the system of socio-economic security of the region under decentralization]. *Naukovyi visnyk Polissia*, no. 2(25), pp. 100–113. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2022-2\(25\)-100-113](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2022-2(25)-100-113) (in Ukrainian)
7. Parfentseva N., Holubova H., Samoilenko A. (2021) Statystychnе otsiniuvannia ta modeliuvannia investytsiinoi pryvablyvosti rehioniv Ukrainy [Statistical evaluation and modeling of investment attractiveness of regions of Ukraine]. *Yevropeyskyi naukovyi zhurnal ekonomichnykh ta finansovykh innovatsii*, vol. 2(8), pp. 66–78. <https://doi.org/10.32750/2021-0207> (in Ukrainian)
8. Lysachok A. V. (2023) Mekhanizmy upravlinnia investytsiinoiu bezpekoiu derzhavy v umovakh staloho rozvytku [Mechanisms of managing the investment security of the state in the conditions of sustainable development] (PhD Thesis). Lviv: National University “Lviv Polytechnic”, 260 p. (in Ukrainian)
9. Ionescu R. V., Zlati M. L., Antohi V. M., Stanciu S. (2018) Reduced inequalities as factor of sustainable development: The analysis under econometric models. *Sustainability*, vol. 10(10), 3523. <https://doi.org/10.3390/su10103523>
10. Rodríguez-Chávez C. A., Oré-Evanán L. M., Zapata-Sánchez G. G., Toribio-Lopez A., Eguiguren-Eguigurem G. R. (2024) Foreign direct investment and sustainable development in Asia: Bibliometric analysis and systematic literature review. *Sustainability*, vol. 16(23), 10718. <https://doi.org/10.3390/su162310718>
11. Pilko A. D., Garda T. P. (2017) Modeliuvannia protsesiv otsinky y analizu sotsio-ekoloho-ekonomichnoho rozvytku rehionu [Modeling the processes of assessment and analysis of socio-ecological and economic development of the region]. *Problemy ekonomiky*, no. 2, pp. 324–330. (in Ukrainian)
12. Pilko A. D., Kis V. V. (2016) Postanovka ta vyrishennia zadachi otsinky y analizu investytsiinoi skladovoi bezpeky rozvytku rehionu [Formulation and solution of the problem of assessment and analysis of the investment component of regional development security]. *Problemy ekonomiky*, no. 3, pp. 300–306. (in Ukrainian)
13. Koblianska I. (2023) Intehralna otsinka efektyvnosti ekoloho-ekonomichnykh protsesiv u rehionalnii ploschchyni z pozytsii staloho rozvytku [Integral assessment of the effectiveness of ecological and economic processes in the regional dimension from the perspective of sustainable development]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 56. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-18> (in Ukrainian)
14. Lakas V. (2024) Metodychni pidkhody do otsinky investytsiinoho zabezpechennia staloho rozvytku rehioniv Ukrainy [Methodological approaches to assessing investment support for sustainable development of regions of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 61. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-149> (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 30.03.2026

Дата прийняття статті: 21.04.2026

Дата публікації статті: 27.04.2026